

DE
TROOSTER

door
ds. I. Kievit
laatst predikant te Baarn

N.V. UITGEVERSMIJ. „DE TIJDSTROOM” - LOCHEM

Herschreven en van aantekeningen voorzien
door NordPublisher - 2025

DE TROOSTER door ds. I. Kievit in leven predikant te Baarn verscheen bij Uitgeversmij. „DE TIJDSTROOM” te Lochem in de Koningin Emma Serie, z.j. en is eerder in drie delen gepubliceerd in het Gereformeerd Weekblad; 19 en 26 mei en 2 juni 1934. Dit traktaat is fotografisch overgenomen van de genoemde uitgave. Deze druk is niet alleen aangepast aan de huidige spelling en zijn verouderde woorden vervangen, ook zijn lange zinnen herschreven en, waar nodig, is het werk van aantekeningen en Schriftverwijzingen voorzien.

© 2025 - **NordPublisher**

NUR 700

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij digitaal, elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen, of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever: info@nordpublisher.nl.

DE TROOSTER

Johannes 14 vers 26: “Maar de Trooster, de Heilige Geest, Welken de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u alles leren, en zal u indachtig maken alles, wat Ik u gezegd heb.”

Het Pinksterfeest is weer voorbij; het feest van het vervulde Evangelie. In de schepping straalt alles van leven. De lieflijke bloesem verspreidt haar geur, het geboomte groent en een zee van licht wordt uitgegoten over de schepping. De Heere is groot en zeer te prijzen. De werken Zijner handen worden doorzocht van allen, die daarin lust hebben. Hoe groot zijn Uw werken, o Heere, Gij hebt ze alle met wijsheid gemaakt, het aardrijk is vol van Uw goederen.

Maar nu woont op deze aarde een volk, dat naar Gods Naam is genoemd. In dat volk, Zijn Kerk, gekocht met Jezus' bloed, wil de Heere wonen, door Zijn Geest. Op die inwoning van de Geest moest heel de oude bedeling uitlopen en haar hoogtepunt bereiken.

De Heere Jezus sprak tot Zijn discipelen niet alleen van Zijn opgang naar Jeruzalem, waar Hij zou lijden en sterven; Hij gewaagde niet slechts van Zijn opstanding ten derden dage en Zijn opvaart naar het Vaderhuis met zijn vele woningen. Hij doet ons ook klinken beluisteren die gewagen van de vervulling der profetie, dat stromen des levenden waters zouden nederdalen uit het hemelse heiligdom: “Ik zal water gieten op de dorstigen en stromen op het droge.” (Ezechiël 47:9, Johannes 7:37-39).

Het Pinksterfeest brengt een schat van zegeningen aan de Kerk. De Geest Zelf is haar zegen! In rijke bediening zou Hij komen wonen in Sion. Van die Geest nu en Zijn bediening gewaagt onze tekst. Een Pinkstertekst! Maar met blijvende betekenis. Dus ook voor heden.

Hij is genomen uit het hogepriesterlijk gebed van Immanuel, dat Hij opzond tot Zijn Vader in die van schrik vervulde nacht des verraads. Hij doet licht schijnen over de donkere diepten des doods en des grafs. Hij ontsteekt de fakkel der profetie en doorlicht het pad der doodsschaduw. Hij schouwt de doorbraak van den dag der genade en de overstroming des heils uit de fonteinen der levende wateren. Immanuel verheugt Zich in Zijn dag, die komt door de bange nacht. Midden in de orkaan van Gods toorn hoort Hij het ruisen van de Geest des vredes.

Onze tekst nu vangt aan met een maar. Dit is een woord van tegenstelling. Drie jaren had de Heere Jezus Zijn jongeren onderwezen. Hij had hen gepredikt, dat het Koninkrijk Gods was gekomen, ja, binnen in hen was. Vele dingen had Hij hun geleerd over den Vader, die Hij hun had verklaard. Door gelijkenissen en wonderen had Hij hen onderwezen als de machthebbende. Toch moest Hij klagen: “Ben Ik zo langen tijd met ulieden, en hebt u Mij niet gekend, Filippus?” Dan weer: zij hadden niet gelet op het wonder der broden, want hun hart was nog verhard. Met Pasen zou Hij nog spreken: “O onverstandigen en tragen van hart, om te geloven al hetgeen de profeten gesproken hebben!” (Lukas 24:25). Hij sprak in deze nacht met de Zijnen over zijn vertrek naar het Vaderhuis en hun harten worden ontroerd. Ze kunnen Hem niet

missen. Zijn tegenwoordigheid is hen dierbaar. Zijn woord het woord des eeuwigen levens. Wat zullen zij zonder Hem? Onwetend en verweesd zullen zij ronddolen! Wie zal voor hen zorgen? Toch - zo leerde hen Jezus - was het nut dat Hij wegging, want anders kon de Heilige Geest, de Trooster, niet komen.

Hij bereidde hen voor op Zijn vertrek. Maar nee, Hij zou hen geen wezen laten, Hij kwam weder tot hen. Nog een kleinen tijd, en de wereld zal Mij niet meer zien; maar u zult Mij zien; want Ik leef, en u zult leven, aldus troostte Hij (Johannes 14:19).

Hij houdt getrouw Zijn woord. In de nacht des verraads zal Hij Zijn belofte gestand doen, als Zijn discipelen in de zeef van de satans gaan. "Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude" (Lukas 22:32). Als Hij ten hemel vaart, bidt Hij den Vader om die anderen Trooster, gelijk Hij beloofd had. Zijn onderwijs zal niet vergeefs zijn geweest, maar rijke vruchten dragen. Zij zullen niet als verweesde kinderen over de aarde ronddolen en met droefenis ten grave dalen. Zij zullen niet alleen in dit leven op Christus hopende zijn, maar met Hem leven.

Hij was de Leraar der gerechtigheid. Hij bleef hun hoogste Profeet. Hij werd als een lam ter slachting geleid en hun aller ongerechtigheid deed God op Hem aanlopen; Hij blijft hun enige Hogepriester en eeuwige Koning.

Zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid en niemand zal hen uit Zijn handen rukken. Toch had Hij hun nog vele dingen te zeggen, maar zij konden die toen niet dragen. Zo moesten ze nog veel leren, en veel ook moet hun in herinnering

worden gebracht. De Geest zal de taak van Jezus voortzetten. Zo is nu het Nieuwe Testament een Pinkstergave, daar de evangeliën ons bieden hetgeen de Geest in herinnering bracht en de brieven wat Hij hun verder leerde. Kostelijke Pinkstergave voor de Kerk aller eeuwen. Toch zou de Kerk met die schat arm zijn, indien de Geest Zelf niet ware gebleven. Maar Hij zal bij hen blijven en in hen zijn. Ook zal Hij Zijn belofte vervullen dat Hij “arbeiders zal uitstoten in Zijn wijngaard.” Hij geeft hemelvaartsgeschenken in degenen, die Hij zendt om Zijn Woord te openen. Hij heeft sommigen gegeven tot herders en leraars tot opbouwning der gemeente. Maar, ook die bediening is dood en onvruchtbaar zonder de Geest. Van welke zij de dingen ook bezien, het blijkt steeds hoe onmisbaar de Geest is en Zijn werk.

In dit Zijn gebed wijst de Heere Jezus erop, dat Hij den Vader bidden zal om den Geest en dat de Vader Hem zenden zal in Jezus' naam. “Maar de Trooster, de Heilige Geest, Welken de Vader zenden zal in Mijn Naam...” (Johannes 14:26).

De Geest, uitgestort op den Pinksterdag, is dus een gave des Vaders, afgebeden door den Zoon. Wij moeten nu echter wel verstaan, dat de Heere Jezus hier spreekt naar de goddelijke huishouding des verbonds, in de bedeling der genade. De Geest toch is alomtegenwoordig God. Eenswezens met den Vader en den Zoon en uitgaande van die beiden. Van eeuwigheid tot eeuwigheid God.

Maar in de bedeling van het genadeverbond neemt ieder der drie Personen een eigen taak voor zijn rekening. De Vader geeft den Zoon, Die vlees wordt, en de Geest bedient Hem tot in den dood, de opstanding en de hemelvaart. Wanneer

Jezus nu zou zijn verheerlijkt, dan zou de Geest nederdalen en innig samenwonen met de Kerk om beide in haar Vader en Zoon te verheerlijken. Hij zal het uit het Mijne nemen en zal het ulieden verkondigen, zo voorzegde Jezus (Johannes 16:14).

Wanneer nu Jezus zegt, dat de Vader den Geest zendt, betekent dit, dat het de wil en de lust des Vaders is, als de eerste persoon in het goddelijke wezen, om den Geest van den verheerlijkten Christus in Wien Hij al Zijn welbehagen heeft, te doen wonen in de Kerk. De Geest kan zich nu in Zijn volheid openbaren en zich in gans enige betrekking stellen tot de Pinkstergemeente. De Vader geeft als het ware de Kerk Gods aan den Geest en zegt: Woon in haar, vervul haar met onze volheid, verheerlijk Mij en den Zoon. Ik heb mijn Zoon verheerlijkt aan mijn rechterhand, verheerlijk Gij Hem in de Kerk.

Het is en blijft een eeuwig wonder, wanneer wij den Zoon als een geschenk des Vaders ontvangen, die Hem wegschenkt aan de gevonden zondaar. Maar niet minder is het een wonder, wanneer de Vader ons geeft aan den Geest om voor eeuwig in ons te wonen en ons te verzegelen tot op den dag onzer eeuwige bevrijding.

Nu is het waarlijk Pinksteren. Het feest van de voltooiden oogst.

De woestijn zal vrolijk zijn, nu rivieren in de wildernis zijn uitgebarsten.

Velen nemen Christus aan, maar hebben Hem niet ontvangen. Hij moet ons Zijn de gegevene des Vaders. Zolang Christus niet verheerlijkt is in het hart en geen vrijspraak des

levens ruist door de kamers van onze ziel, kan er van inwoning van die Geest geen sprake zijn. Dat ware buiten de goddelijke orde. Wanneer kwam de Geest? De discipelen waren volhardend in het bidden en smeken om den Geest, gedreven door den Geest en Jezus bad in den hemel voor het aangezicht Zijns Vaders, pleitende op Zijn verdiensten.

Daarom zendt de Vader den Geest in de naam van Jezus. Dat wil zeggen: op grond van Zijn voorbede en verdienste. Maar er ligt ook in opgesloten, dat de Geest den ganse Jezus meebrengt in alles wat Hij is en heeft bij den Vader. Hij heeft een naam ontvangen boven alle naam en de Vader is in Hem verheerlijkt.

De verzoende Vader, ja, de verzoening met God in Christus wordt bevestigd in de ziel, door de Geest van Pinksteren. Nu leren de Zijnen bidden in de naam van Jezus, die gezegd had: "Tot nog toe hebt u niet gebeden in Mijn Naam." (Johannes 16:24). Door den inwonende Geest leren ze Jezus, die de hunne is, den Vader voorstellen, om te ervaren: "Al wat u den Vader zult bidden in Mijn Naam, dat zal Hij u geven" (Johannes 16:23).

Hij is de Geest der aanneming. Hij doet zich kennen als het onderpand der verkregen verlossing. Stromen des levenden waters zullen uit hun binnenste vloeien. Wij mogen niet nalaten te letten op den tedere naam, die de biddende Jezus geeft aan den Geest. Hij heet Hem: de Trooster. Het woord wil zeggen: iemand die erbij geroepen is; in rechtszaken spreken we dan van een advocaat; in het dagelijkse leven van een helper, iemand die bijstand verleent, een zaakbezorger.

Jezus zou opvaren ten hemel. Hij draagt echter Zijn Kerk mee gelijk de Hogepriester in Israël de stammen Jakobs droeg op zijn hart en schouders. Hij is daarboven hun Voorbede bij den Vader. Hij vertegenwoordigt hen in den hemel en richt al hun zaken uit. Het woord in 1 Johannes 2 vertaald door Voorpraak, ziende op Christus, is hetzelfde als Trooster slaande op den Heiligen Geest (Paraklytos). Jezus is Sions zaakbezorger en pleitbeslechter in den hemel bij God. De Geest is Gods zaakbezorger in de Kerk. Van nu af zal de Paracleet, de Trooster, de Heilige Geest doen wat Jezus deed en was voor de discipelen tijdens Zijn omwandeling op aarde. Niet tijdelijk, maar door alle eeuwen heen zou dit de taak, de bediening des Geestes zijn. Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons, opdat de zegeningen van Abraham tot de heidenen komen zouden in Christus Jezus en opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof.

Jezus was gekomen in den naam Zijns Vaders. De Geest komt in beider naam. Daarom wordt Hij niet alleen de Geest des Vaders, maar ook de Geest van Christus genoemd. De inwonende Geest dan heet: de Trooster. Vergeet toch niet: het gaat over Pinksteren.

Wat heeft de Heere toch rijk voorzien in Sions heil. Maar met minder konden zij toch ook niet toe. Hij is een al-vervullend God. Jezus bepleit hun zaken bij God in den hemel en de Geest is zaakwaarnemer Gods in de harten. Zaakwaarnemer van God, om God te verklaren in het hart, maar ook om de hartzaken te dragen voor God. U gevoelt, dat zijn twee verschillende zijden van het werk van den Trooster. Ik zou niet

weten hoe God over mij denkt en wat Hij voor mij is en wezen wil, indien de Geest het niet bekend maakte in mijn hart, maar ik zou den Heere ook niet kunnen zeggen wie ik ben door en voor Hem buiten de bediening van den Geest. Mijn ijdel geklap behoeft ik niet voor God uit te spreken. Hij is een God, die vraagt naar waarheid in het binnenste, die een dienst vraagt in geest en in waarheid. O, wat heb ik, verkeerd schepsel in mijzelf, een reisgenoot ontvangen in die Geest, die mij nimmermeer zal verlaten. Ik moge eenzaam zijn, maar nimmer verlaten.

Enmaal stonden wij zonder God in de wereld. Niemand zorgde voor mijn ziel. Totdat die Eén uit duizend opstond en pleitte bij den Vader, dat Hij verzoening had gevonden. O, wat was Hij welsprekend in Zijn pleidooi. Hij kon bij Zijn woorden Zijn handen en Zijde tonen, doornageld en doorstoken. Zie, wij hadden niets te zeggen, nadat het vonnis was aanvaard... niets te zeggen... wat viel het eeuwig mee... door een Ander, door een Ander... door Hem alleen, om het eeuwig welbehagen.

Maar wees ervan verzekerd, dat de Geest een niet minder dierbaar pleitbezorger is.

De Trooster. De zaakwaarnemer. De pleitbezorger. Hij is een beminnelijke Trooster.

Gesteld lezer, u verkeert in nood en ellende. U weet geen raad. Het kan zo niet langer. Nu is daar iemand, die u wil helpen in uw leed, maar hij is u vreemd, hij heeft u niet lief, dan is hij als de vrienden van Job: een nietige vertrooster. Zijn woorden zijn als olie op glad marmer, zo zij al niet wonnen, doordat zij u vreemd zijn. Maar laat iemand spreken, die

liefde voor u heeft, dan is gedeelde smart halve smart en gedeelde vreugd dubbele vreugd. De liefde toch spreekt haar eigen taal; legt haar eigen hand op het hart.

Liefde is de doek waarmede smartetränen worden weggeveegd. Maar er kunnen zich omstandigheden voordoen, dat menselijk meeleven, zelfs moederliefde, niet meer baten, gelijk er moedersmart is, die door geen aardse liefde verzacht kan worden. Maar voor den Geest is er geen toestand denkbaar, waarin Hij niet volkomen zou kunnen troosten; volkomen onze zaken zou kunnen uitrichten. Meer dan een moeder troost zal Ik u troosten. Hij giet balsem in de wonden en heelt alle smart. Hij kan tranen drogen. Hij kan liefelijk omhelzen. Wie kan de liefde van die Geest bepalen? Hij kan doen verstaan, dat Hij ons beter is dan tien zonen.

O, als Hij ons doet ervaren de liefde des Vaders, die ons zo uitnemend heeft liefgehad en doet beleven, dat Hij nooit van harte slaat, noch treft om te wonden, dan zinken wij aan die vaderlijken boezem neer en stamelen: Abba, Vader... het is goed, wat Gij doet. Ik zal mijn mond niet opendoen, omdat Gij het hebt gedaan!

Hij wijst op het offer van Immanuel; doet ons beleven het medeleven Gods, die ons kastijdt tot ons nut.

Lezer, kent u nu dezen Geest in zijn inwoning? Dan pas is het waarlijk Pinksteren.

Hij is een getrouwe Trooster. Liefde blijkt soms ontrouw in den nood. Maar de Geest is getrouw in alle dingen. U zegt wellicht: ik moet zijn instellingen missen, zal ik nu niet verwijnen? O zeker, het is geen geringe zaak deze te moeten

ontberen, maar als zij in zijn weg mogen zijn, zullen zij toch ervaren, dat de Trooster getrouw Zijn ambt vervult in het hart. Hij troost in noden en smarten. Hij neemt zaken waar, die niemand anders in orde zou kunnen brengen bij God en mensen. Hij is zo getrouw als sterk, Hij zal zijn werk voor mij voleinden! En dan doet Hij weer de bede ontwaken: Verlaat niet wat uw hand begon! Hij is daar binnen werkzaam om ook telkens weer te wijzen op de bloedfontein. Ook als Hij ons prijst, maakt Hij ons toch niet ijdel en als Hij bestraft niet moedeloos. Immers de lof van den Trooster verootmoedigt ons diep, want wie zijn wij en wat is ons huis? Zijn lof maakt Gods lof slechts groter! Wat zal ik den Heere vergelden voor al de weldaden aan mij bewezen? Ach, dan nemen wij de beker der verlossingen op en roepen den naam des Heeren aan. Zijn lof zij in de gemeente der heiligen. De Geest is getrouw in het vermanen en maakt toch niet moedeloos. Zelfs als Hij moet twisten in het hart van Gods gunstgenoten, weet Hij te vernederen zonder te vernietigen. Hebt u uit Zijn mond wel eens moeten horen, dat u afkerige kinderen waart? En hoe riep Hij terug? “Keert weder, gij afkerige kinderen! Want Ik heb u getrouwd”. Hij zal zwijgen in Zijn liefde.

Hij is een onvermoeide Trooster. Hoe menigmaal vond de Geest ons moedeloos terneer gezeten, zodat wij niet bij machte waren ons hart op te heffen tot God, den God onzes levens. Maar, evenals een moeder nooit moede wordt haar kind als kind te behandelen, ja nog veel tederder handelt de Heilige Geest als de Trooster. Soms moet Hij wel tienmaal daags met ons onderhandelen. Telkens moet Hij dezelfde

bezwaren aanhoren en toch wordt Hij ons nooit moede. Als ze niet toenemen in kennis, herhaalt Hij nog eens hetzelfde onderwijs. O, met hoeveel geduld draagt en verdraagt Hij hen. Geen wonder, dat zij bijzonder aan die Trooster gehecht zijn en meermalen de verzuchting slaken: Wat Gij, o Heere, mij onthoudt, onthoudt mij toch uwen Geest niet. Neem Uw Heiligen Geest niet van mij. (Psalm 51:13). Dierbare Geest, Gij, die toch wist wie ik was toen Gij intrek nam in mijn ziel als gave des Vaders, begeef, verlaat mij niet. Kastijd mij gelijk een Vader doet. Gods kind toch kent niet slechts onderhandelingen met den Zoon en den Vader, maar ook met den Heilige Geest, om met God drie-enig gemeenschap te hebben. Dit is wel een verbazingwekkend wonder, dat de volzalige zich inlaat met een nietig, een opstandig schepsel in zichzelf! Ja, een verbazingwekkend wonder... maar toch werkelijkheid.

Een onvermoeide Trooster is Hij. Zelfs als zij weigeren getroost te worden, weet Hij te bewerken, dat zij de verzuchting opzenden naar Gods troon: mijn ziel begeert vroegrijpe vrucht. Als Hij ons straks den Zoon geeft om den Vader voor te stellen zonder vlek en zonder rimpel, mag Hij wel spreken: Ik heb veel arbeid aan hen gehad, ziedaar mijn deel in het Verbond!

Hij is ook een wijze Trooster. In alles handelt de Geest met eeuwige wijsheid. Job klaagde terecht over zijn vrienden en noemde hen nietige vertroosters. Zij verstonden Job niet en begrepen God niet in zijn majesteitelijk handelen met die man, op wie Hij zelfs den duivel opmerkzaam had gemaakt:

“Hebt gij ook acht geslagen op Mijn knecht Job? Want niemand is op de aarde gelijk hij, een man oprecht en vroom, godvrezende en wijkende van het kwaad” (Job 2:3). En hoe weinig scheen nu Gods handelwijze in overeenstemming met die vreeze Gods van Job. Daarom raakten de vrienden zelfs den draad kwijt in deze doolhof der wijsheid en der liefde. Dit overkomt den Geest niet, Hij weet alle dingen en onderzoekt ook de diepten Gods. Van den Heere Jezus lezen wij: “En omdat Hij niet van node had, dat iemand getuigen zou van den mens; want Hij Zelf wist, wat in den mens was” (Johannes 2:25). Dit kan ook worden gezegd van den Geest. Hij weet altijd de grondoorzaken van Gods doen en van ons doen. Hij verstaat ons volkomen, ook nog als wij ons zelf een raadsel zijn en met Rebekka vragen: Hoe ben ik dus? Daarom is Zijn bijstand gepast en terzake dienende. Zijn antwoord of Zijn onderwijs of Zijn raad kan zo klaar tonen, dat Hij hun hart doorgrondt en hun nieren bezit. Vrees overvalt de ziel: Vrees niet, zo spreekt de Trooster. Dan wordt de moed des geloofs geboren om te zingen: En word ik ooit met bange vrees belaan, zo zal op U mijn vast vertrouwen staan.

O, wat is die Geest toch een wijze Trooster, altijd weer!

Hij is ook een dadelijke Trooster, dat wil zeggen: Hij handelt en spreekt met macht. Het kan zijn, dat ik de moedeloze wil opbeuren, den dwalende wil terechtwijzen. Maar mijn woord vindt geen ingang... en het blijft bij woorden. Maar de Geest heeft de sleutel van het hart Hij doorzoekt de binnenkamers des buiks. Hij woont, Hij verblijft in deze hut. Hij bereikt

immer zijn doel. Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er. Voor Hem zal geen ding onmogelijk zijn.

Hij die door smart op smart

Gedrukt werd, zond tot God zijn beê;

Terstond verdween 't ondraagbaar wee,

Uit zijn benepen hart. (Psalm 34:3 ber.).

Hij gebruikt daarbij nooit verkeerde middelen. De aarde raadt verstrooiing der aarde aan tot afwending van het leed. Maar Hij, leert ons het hout zien, dat groeit bij de wateren van Mara. Hij doet met vreugde water scheppen uit de fonteinen des heils. Hij weidt Jezus' schapen in de grazige weiden des Woords. Maar zo zouden wij kunnen voortgaan en toch nog slechts weinig hebben gezegd over deze Trooster, gezonden door den Vader op de bede Zijns Zoons.

Hij is, om dit ene nog te noemen, een altoosblijvende Trooster. Hij zegt niet: Nu kan ik wel gaan! O nee, Zijn werk gaat door en Zijn gemeenschap duurt eeuwig. Ook als er geen zon en maan meer zal zijn, zal Hij wonen in Sion en de Kerk vervullen tot al de volheid Gods. De apotheek Gods is nabij. Gileads balsem is aanwezig, maar alléén de Geest kan hen bedienen. O, zelfs als zij den Geest bedroeven door welken zij verzegeld zijn, dan nog blijft Hij, hoewel verborgen. Hij zal bij u blijven en zal in u zijn, sprak Jezus en diens voorbede gaat door. Hij wijkt nimmermeer van de Zijnen! (Johannes 14:16). Ze kunnen zich in allerlei levensomstandigheden bevinden. U kunt hen aantreffen bij de muren der heilige stad, wenende over hare verbreking. Maar de tijd is niet ver meer, dat God alle tranen van hun ogen zal afwissen (Openbaring 21:4). Ze

schreien tranen tot in het binnenste heiligdom toe. Zie hen staan vóór het verzoendeksel, dat zij met tranen besproeien. De Geest doet hen ervaren, dat God hun genadige Vader is in Christus; doet hen beleven, dat Hij nooit meer op hen zal toornen noch schelden. De wet ligt geborgen onder het gouden verzoendeksel... zij eist het leven harer vervullers... in Christus voldaan. Erfgenaam Gods zijn ze, mede-erfgenaam van Christus. Toch bewenen zij hun verkeerd bestaan... maar de Trooster doet hen horen: met één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligd worden. Nu wenen ze nog meer! Ik ben het die u heilig.

Zie, daar is de kruik met hemels manna; daar ligt de bloeiende staf van Aäron. Zo laat Hij de Zijnen geen wezen.

Hij vervult Zijn Pinksterbelofte, waarvan een onlangs ontslagen kind des Heeren zo kinderlijk eenvoudig, maar vol van den Geest mocht dichten:

Ik zal u geen wezen laten,
Ik zend Mijn Geest u in ruime maten.
Ik blijf in mijn heerlijkheid u gedenken,
zal ook straks Mijn Geest u schenken!

Lieve Geest van God den Vader,
milde Bron en Zegenader.
Heilige Geest van Sions Koning
maak deez' tempel tot uw woning!

Vader, Zoon en Heilige Geest
O, bereid ons voor dat Feest,

om in zalige hemelklanken
Uw liefde en trouw te danken.

Wil mijn ziel toch nu bevruchten,
daal toch in en hoor mijn zuchten,
opdat Uw Geest in mij getuig
en met onzen geest dan juicht:

een kind van God-Drie-Een te zijn
en te horen: u zijt Mijn!
Zo bevrucht Gij toch ons leven,
opdat wij U de ere geven.

Dat Gij, o Geest, den lofzang bare,
opdat hart en stem zich hiermee pare.
Drie-enig God, U zij al de ere
dit is ons leven, ons begeren!¹

Lezer, kent u zo dezen Geest inwonend in uw hart? Van die Geest nu zegt Jezus verder: Die zal u alles leren.

De Trooster is dus Leermeester! Die zal u alles leren!

U moet dus wel verstaan, dat de Heere Jezus hier niet spreekt over de wijze, waarop die Geest den zondaar vernieuwt en levend maakt. Nee, hier spreekt Hij tot levend gemaakte discipelen, op wie Hij met Pasen heeft geblazen en gezegd: ontvangt den Heiligen Geest in ambtelijke toerusting. Met Pinksteren werd Hij in hen uitgestort. De inwonende Geest maakt Zijn triomftocht door de wereld met de

¹ Pelgrimszangen – Jansje Zondag. Nr. 38. Pinksterbelofte.

Kerk, als drager van de Woorden Gods, die weleer aan Israël waren toebetrouwd. Nu is de muur des afscheidsels verbroken. En in gemeenschap met de Kerk zal Hij de wereld overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. Hier spreken de lippen van den voorbiddenden Hogepriester, van Zijn wonen en werken in de toebereide Kerk, die Hem zou ontvangen.

De eerste vrucht van Pinksteren is voor Sion. Ze zijn ontleidigd van zichzelf en Christus is verheerlijkt bij den Vader, en de Geest wordt uitgestort.

Pinksteren spreekt ons van zalige genieting door de indaling Gods in de ziel en van blijvend onderwijs.

Het Leraars-ambt van den Geest was aan de Kerk eeuwen tevoren voorzeggd. Mozes heeft er reeds om gebeden, toen Jozua zich misging en Eldad en Medad, die profeteerden, het zwijgen wilde zien opgelegd. Och, dat al het volk des Heeren profeten waren, dat de Heere zijn Geest in hen gave, bad de man Gods.

Die zal u alles leren. Alles wat nodig en nuttig is naar Gods bestel en vrijmacht voor tijd en eeuwigheid. We kunnen dit "alles" echter nog nader bepalen. In Wien heeft de Vader de schatten der wijsheid en der kennis verborgen? Immers in Christus, als Sions Borg en Middelaar. In Hem zijn ze besloten. Hij is de schatkamer Gods, van Zijn eeuwige liefde en wijsheid. Welnu, in den Heiligen Geest ontvangt de Kerk den sleutel en schatmeester dezer volheid. De Geest opent en deelt uit; maakt bekend, hetgeen in Jezus is geschonken. Daarom moeten wij verstaan, dat de Pinksterbediening is een meedelen van Jezus, Die kon zeggen, alles wat van den

Vader is, is het Mijne en al het Mijne is het uwe. Daarmede hebben wij de zaak weer gesteld in het licht der Drievuldigheid Gods en tevens Christus als middelpunt aangewezen. God verheerlijkt Zichzelven. God drie-enig! Het middel nu, om die schat te bezitten en het onderwijs te verstaan, is het levende geloof.

De Geest onderwees de discipelen ook voor degenen, die door hun Woord zouden geloven ten eeuwigen leven. In die gemeenschap met Christus kon de apostel zeggen: Gij hebt de zalving van den Heilige en weet alle dingen. De ganse schat is hunner. Want het arm en ellendig volk, dat God in het midden der wereld doet overblijven is schatrijk in God. Als niets hebbende en nochtans alles bezittende. De rijken heeft Hij ledig weggezonden, de armen met goederen vervuld.

De Geest onderwijst en leert in samenhang met het lichaam der Kerk. Daarom zijn de leden gebonden aan het hoofd en het lichaam beide, willen ze niet van de bediening van den Geest worden uitgesloten. "En al uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn" (Jesaja 54:13). Het onderwijs is organisch van aard. We verwerpen dus met Pinksteren alle geestdrijverij en fantasterij als onvruchtbare werken der duisternis. Wij zeiden, dat de Geest zich openbaart in het lichaam der Kerk, in de eenheid van de leden des lichaams. Als de Kerk verscheurd ligt, zoals in onze dagen, dan trekt de Geest Zijn licht en onderwijs in. Dat is wel zeer kennelijk in onze donkere tijden. De gemeenschap met het geheel moet het onderwijs van de enkele dragen en bevruchten. Als dit niet geschiedt, wordt een kind Gods eenzijdig en blijven kinderen

in het verstand. O, daarom zal de oplossing van het kerkelijk vraagstuk naar de innerlijke zijde, moeten aanvangen met waarachtige reformatie; het schreiende aankleven van den Heere Jezus, en het gezamenlijk zich verootmoedigen voor Gods aangezicht. Wij en onze vaders hebben gezondigd. Waar is hij, die Zijnen Heiligen Geest in het midden van hen stelde? Maar keren wij na deze ontboezeming des harten, in smart over de breuk Sions, terug tot het onderwijs van den Geest. Die zal u alles leren.

De natuurlijke mens verstaat niet de dingen die des Geestes Gods zijn en hij kan ze niet verstaan, omdat ze geestelijk onderscheiden worden. Hij kan ook den Geest niet ontvangen, want hij ziet Hem niet en kent Hem niet (1 Korintiërs 2:14).

In de Kerk leert de Geest. Hij onderwijst ons in de deugden Gods, zoals zij in Christus worden gekend. Gij hebt niet van node dat iemand u lere, want gelijk dezelve zalving u leert van alle dingen, zo is zij ook waarachtig en geen leugen (1 Johannes 2:27). Wie buiten die zalving staat, kan geen leermeester zijn in hemels onderwijs. Dit moet in het bijzonder de prediker tot zelfonderzoek nopen.

De Geest is dus niet alleen Levendmaker, die de gesloten graven opent en roept uit de doden in het horen van de stem van den Zoon des Mensen, maar Hij is ook de Trooster, de Heiligmaker en Onderwijzer.

Hij is de Opvoeder van Christus' gemeente. Eenmaal zullen zij met alle heiligen verstaan, welke de lengte en hoogte en breedte zijn van de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat (Efeziërs 3:18-19).

Dan voert Hij hen binnen in de vergadering der volmaakt rechtvaardigen, wier namen geschreven staan in het Boek des levens des Lams. Christus zonder de Geest zou ons niet baten. De Geest zonder Christus zou ons niet kunnen zalig maken, en Christus zonder den Vader zou ons niet kunnen redden.

God, Enig en Drie-enig, hebben wij nodig. O, wat mogen wij ervaren, als Hij ons doet gewaarworden in het geloof, dat Hij ons lief heeft: ik heb God, Enig en Drie-enig, lief, Hij is mijn deel, mijn zalig lot, door tijd noch eeuwigheid te scheiden. God heb ik lief... ik heb lief! Hij heeft ons eerst lief gehad en van Zijnen Geest gegeven. Vergeefs zou het bloed des Lams vloeien, indien de vinger des Geestes het niet sprengde op het hart.

Die zal u alle dingen leren.

U, mijne discipelen, die Ik geroepen heb van uw vistuig en tolhuis om Mij te volgen. U, die waart vervreemd van het leven Gods met alle anderen van nature. De Vader heeft dit onwetende en dwalende volk aan den Zoon gegeven. Ach, als wij toch eens niet voorgekend waren van voor de grondlegging der wereld, wij zouden nooit naar God hebben gevraagd en van ons zou het getuigenis van de dichter van kracht zijn: Deze hun weg is een dwaasheid van hen, nochtans hebben hunne nakomelingen een behagen in hunne woorden. Sela! Men zet ze als schapen in het graf, de dood zal ze afweiden; en de oprechten zullen over hen heersen in die morgenstond, en het graf zal hunne gedaante verslijten... Nu evenwel - waarom Heere? - mogen wij getuigen met die zelfden

dichter: Maar God zal mijn ziel van het geweld des grafes verlossen, want Hij zal mij opnemen. Sela. (Psalm 49:16).

De discipelen hebben, toen Jezus aldus sprak, Hem niet geheel verstaan, noch de rijke troost ingedronken van Zijn woorden, maar dit neemt niet weg, dat het toch een woord van ontferming voor hen was. Ook op die Hogepriesterlijke bede mogen wij wel het woord van den Heere Jezus toepassen: Wat Ik nu doe weet u niet, u zult het na dezen verstaan (Johannes 13:7). Ze konden niet vermoeden, hoe rijk de toekomst zou zijn door dit hemels onderwijs van de Geest, die hen in al de waarheid leiden zou. Dat onderwijs zou praktisch zijn, want het zou niet slechts het hoofd verrijken, maar tegelijk het hart versterken en den wil neigen tot hetgeen de Heere van hen zou vragen, als Hij hen zond als schapen in het midden der wolven.

Laten we nu eens heel eenvoudig met elkaar over dat onderwijs des Geestes handelen. En de Geest moge Zijn kracht doen ervaren in de zielen, tot ontdekking of vertroosting in Zijn onderwijzing. Wij beginnen maar bij een waarheid, die wij wellicht zouden vergeten, omdat... ze zo eenvoudig is. De Geest onderwijst hen in het schreien. Ook heden in het schreien. Zeker, in het natuurlijke leven hebben wij daar geen onderwijs in nodig. Als een kind ter wereld komt, begint het met wenen. Dat weet ieder. En toch zou het niet zo zijn, als de zonde niet in de wereld was gekomen. Ook verder heeft het kind niet op school om onderwijs te ontvangen in het schreien. De kleine verdrietelijkheden doen het keer op keer wenen.

Maar geestelijk is dit anders. Wij zijn in de zonde verhard. Het geweten moge al eens spreken. Een traan al eens worden weggeveegd van het vochtige oog, maar de natuur is vervreemd van de geheiligde droefheid, die Gode behaagt: Voorheen schreiden we niet over de zonde, hoogstens over de gevolgen, die ons zouden treffen. Maar wij zijn bedroefd geworden met een droefheid naar God... ten dode bedroefd... ten dode met smart vervuld over Gods-gemis en zondeschuld. Dat leerde ons de Geest in ontdekkingstijd, toen wij Hem nog niet kenden als Trooster; toen Hij nog niet in ons woonde. Bij het drogen onzer tranen, naar den honderdewintigste psalm, toen onze ziel werd gered van de eeuwige dood, heeft ook de Geest Zijn taak vervuld. Toen is de weg gebaad voor Zijn inwoning. Maar, zult u zeggen: hebt u dan nu nog onderwijs nodig in schreien? Heeft de Heere dan niet gezegd: niemand zal uw blijdschap van u wegnemen? Zeker, maar dat wordt nu bewaarheid in den weg des wens. Wist u dat? U moet ons niet verkeerd verstaan, ook heden! Ja, de Geest leert ons bij voortgang wenen. De zonde is ons de dood geworden, en toch hebben wij Geestesonderwijs nodig om ons hart te breken, telkens weer. Deze tranen des Geestes zijn een deel van ons dagelijks brood. Hij onderwijst ons in de deugden van die vlekkenloos heiligen God, die een verterend vuur is. Toch schrikken wij niet meer. Die God zegt: wees heilig, want Ik ben heilig! Hij wijst ons daarbij op Zijn vaderlijke gunst; dat Hij nooit meer zal toornen, noch schelden - ik spreek over het werk van de inwonende Geest - en eeuwig liefheeft, die Hij bemint. Dan breekt het hart,

over zoveel ontferming. Maar in Zijn onderwijs betreft Hij ook de Zoon. Hij wijst ons op Zijn wonden... u zijt duur gekocht. Bij dat onderwijs begint heel de klas te schreien... en dan worden ze bevorderd als goede leerlingen... Dan mogen ze zingen, want Hij legt het lied des levens op de lippen. Hij vertroost de ziel in haar gewezen en zegt: Ik ben uw heil alleen. Hij leert ons zuchten, wenen, zingen, jubelen... en Hij neemt het altijd weer uit Christus, daarom alleen is het Gode welbehagelijk. O, in Christus zijn diepten en hoogten, waarin Hij ons doet afdalen en die Hij ons doet beklimmen. Er zijn zuchten, die den hemel scheuren en tranen, die de Vader legt in Zijn fles. Hij doet hen wenen van ontroering; Hij kweekt een Christendom met vochtige ogen, zonder werkelijkheid des vleeses evenwel. Daarbij maakt Hij geen ijdel vertoon: Hij werkt niet opzichtig.

Hij leert hun spreken. Kinderen moeten leren praten, maar zonder spraakvermogen ware toch alle onderwijs vruchteloos. De ouders en kinderen zijn er telkens mee bezig, om eenvoudige woorden voor te zeggen aan het kind. Het is feest, als het voor het eerst den naam - voor vreemden onverstaaenbaar - van vader of moeder noemt! De Geest leert hun spreken de taal Kanaäns. De sprake Gods en Zijner deugden in Christus. O, Hij kan de tong soms maken, als de pen van een die vaardig schrijft. Vanwaar bekomen deze die wijsheid? De Geest gaf onderwijs. Toch belijden zij op Pinksteren niet het minst, dat zij de gehele woordenlijst, noch de gehele spraakkunst bij lange na nog niet kennen. Dierbare Geest, leer ons van Uwe wegen en doe ons verstaan de gangen onzes Gods in het Heiligdom, opdat wij U kennen met

den Vader en den Zoon. Want niemand kan zeggen Jezus den Heere te zijn, dan door den Heiligen Geest (1 Korintiërs 12:3). Zonder de bediening van die Geest is ons spreken dood, geeft het geen geur van Christus. Onze tong moet met verbondszout worden besprengd, zullen onze redenen God kunnen verheerlijken.

Hij leert ons hier beneden de toon van het gezang voor de troon. De stemvork des hemels slaat Hij aan in de ziel en dan beginnen de snaren van de zieleharp te trillen en het lied des levens ruist door de kamers des harten. De toon van het lied des Lams. Hem, die ons heeft liefgehad en ons heeft gewassen in Zijn bloed, Hem zij eer en heerlijkheid.

Hij onderwijst hen in lopen. “Ik leerde Efraïm gaan,” zegt de Heere, “en nam hem bij de hand. Ik zal u leren den weg, die u gaan zult.” (Hosea 11:3). Hij zegt: Dit is de weg, wandelt in denzelven (Jesaja 30:21). Bij dat lopen wijst Hij op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, die om de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en de schande veracht (Hebreeën 12:2). Zij lopen en worden niet moede, wandelen en worden niet mat.

Hij leert hun strijden tegen de zonde; leert hun het schild des geloofs hanteren, waarmede zij al de vurige pijlen des bozen kunnen uitblussen (Efeziërs 6:16).

O, zij moesten meer acht geven op Zijn roerselen; ze moesten meer beven om Hem toch niet te bedroeven. Ach dierbare Geest, wij zijn geen leerlingen waar u veel eer aan kunt behalen... wacht op het einde Mijner wegen, zo fluistert Hij lief in het hart ... ik maak u voor eeuwig welsprekend en volgszaam. Ik triomfeer in u.

Die zal u alles leren. Ach ja, hoe zouden wij spreken of preken in betoning des Geestes en der kracht zonder Hem. Hij doet de vleugelen des gebeds spannen en ons opwaarts varen, gelijk de arenden. Hij leert ons de deugden Gods meer en meer kennen, daarbij verzuimt Hij niet ons telkens te onderwijzen, omtrent ons totaal bederf en onze algehele hulpeloosheid. Hij voert ons telkens weer terug tot ons nulpunt, om te rusten in Hem, die de Geest ons doet aanschouwen, als de Rots waarop wij bouwen, als het Schild dat ons dekt. Zo leeft nu dat arme bedelaarsvolk... rijk in God! Ontledigd en vervuld. Zie, ik sterf alle dagen... en zal niet sterven in der eeuwigheid!

Hij zal ons leiden door Zijn Raad en daarna in heerlijkheid opnemen.

Hij onderwijst ons in de natuur Gods. In Zijn rechtvaardigheid en liefde; waarheid en trouw. En een regenboog was rondom den troon en zijn gedaante was de steen smaragd gelijk (Openbaring 4:3). Hij zal het verbond met Zijn volk in eeuwigheid bewaren.

Zijn onderwijs is opvoedend en Zijn opvoeding onderwijzend. Gerechtigheid en genade hinderen elkaar niet. Hij leert ons de beminnelijkheid Gods kennen, zodat wij geen kwaad van Hem denken, als Hij met ons in tegenheden wandelt. Hij scheidt zich gelegenheden om te tonen, dat Zijn naam is: Ik zal zijn, die Ik zijn zal, en daarin nimmer tekortdoet aan Zijn: Ik ben! (Exodus 3:14)

Hij leert bij de voortgang de Heere Jezus Christus kennen in Zijn persoon en werk. Als God en mens, die den last van Gods toorn heeft doordragen en een volkomen

gerechtigheid verwierf, zodat Zijn rantsoen algenoegzaam is en Zijn kleed mij volkomen dekt. Die mij heeft liefgehad en zich voor mij heeft overgegeven. Ja, Hij leert ons uitroepen met vreugde: “Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht. Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere” (Filippenzen 3:7-8).

Hij deed ons horen Jezus' stem: Volg Mij, ik ben het, vrees niet. U moogt ook zeggen: het was des Geestes stem... zeg dan nog liever het was Godes onderwijs, van Vader, Zoon en Geest ... door den Geest!

De liefde van Gods hart wordt niet minder, de kracht van Zijn arm verflauwt niet. “Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn, en liefelijk leunt op haar Liefste?” (Hoogl. 8:5).

De klaarheid van Zijn oog wordt niet verdonkerd. Daarom zij het verre van mij, dat ik zoude roemen anders dan in het kruis van Christus, door hetwelk ik der wereld en de wereld mij gekruisigd is, betuigt de apostel Paulus (Galaten 6:14). Moogt u, lezer, dit ook in waarheid getuigen?

Hij onderwijst hen omtrent hun aanneming tot kind, eenmaal geschied in den tijd. Hij, als de Geest der aanneming, doet stamelen: Abba, Vader! (Romeinen 8:15).

Niet minder dierbaar is Zijn onderwijs over de volharding en de volle overwinning.

Ja, Hij laat niet na ons te onderwijzen in hetgeen namaals wezen zal, zodat Hij onze nieren doet verlangen in onzen schoot en leert roepen: Kom, Heere Jezus. Ja, kom haastiglijk (Openbaring 22:20).

Zo is dan de Heilige Geest de Leermeester der Kerk. Hij is ook de hemelse Schrijver. Denk maar aan het woord van Psalm 45, waar de dichter zegt: mijn tong is een pen eens vaardigen schrijvers (Psalm 45:2). Hij is eveneens de Leidsman der Kerk. Leer mij uw welbehagen doen, want Gij zijt mijn God: uw goede Geest geleide mij in een effen land (Psalm 143:10). Hij is de Geest der wijsheid en der kennis. Wij leren verstaan welk een voortreffelijk Leraar Hij is. Hij leert niet alleen door het Woord, hetwelk het getuigenis des Geestes is en door Zijne ingeving geschreven door de heilige mannen Gods, maar inwendig in de ziel van Gods gunstgenoten: Hij zuivert het verstand van vooroordelen en verlicht het met ware kennis van Gods. Hij maakt de ziel aandachtig, want van nature stellen wij generlei belang in de dingen die des Geestes Gods zijn, gelijk wij ze ook niet kunnen verstaan en in ons opnemen.

Zijn Woord en Zijn Huis en Zijn dag zijn ons geen verlustiging, maar met het Jodendom van Jeremia's dagen geldt: Ziet wat een vermoeidheid. Wanneer zal de Sabbat over zijn, dat wij kunnen kopen en verkopen? Maar nee, dat vraagt men in onze dagen nauwelijks meer en men ontdoet zich van alle banden en bekommert zich niet om Gods geboden. Laat ons hun banden verscheuren, en hun touwen van ons werpen (Psalm 2:3). Wij hebben geen lust aan de kennis Zijner wegen. Wij zullen vrede hebben, wanneer wij schoon naar onzes harten goeddunken zullen gewandeld hebben.

O, wat zal het zijn, mijn lezer, ook voor u, indien u door den Geest niet zijt vernieuwd en herboren door de opstanding van Jezus Christus uit de doden? Indien u u niet bekeert, u

zult het Koninkrijk Gods niet zien (Johannes 3:3). De Geest twist met u; de Geest stelt u uwe zonden voor ogen, terwijl het Evangelie der genade u wordt verkondigd. Zult u blijven weigeren u Gode te onderwerpen, die toch recht op u heeft? Het is u hard de verzenen tegen de prikkels te slaan. Wilt u dan met alle geweld ten verderve gaan?

Zalig neder te zitten aan de voeten van deze goddelijke Leermeester, opgenomen in Zijn school, waar Hij ons wijs maakt tot zaligheid.

De bede wekt Hij op:

Leer mij naar Uw wil te hand'len,
'k Zal dan in Uw waarheid wand'len;
Neig mijn hart, en voeg het saâm
Tot de vrees van Uwen naam.

Zijn onderwijs is dierbaar. Hij laat hemels licht schijnen over de eeuwige waarheid. Hij verlicht het verstand voortgaande, opdat zij den Waarachtige kennen. Zijn leer dringt door tot het diepst van ons wezen en verlicht niet alleen ons verstand, maar neigt ook onze wil tot gehoorzaamheid aan de meegedeelde waarheid. U wilt uw kind leren wat zoet is? Wel, geef het dan wat suiker en zeg: dat is zoet. Ondervinding is ook hier de beste leermeester.

Met de bedeling van Pinksteren ging in vervulling de profetie van Jeremia: "Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. En zij zullen niet meer, een iegelijk zijn naaste, en een iegelijk zijn broeder, leren, zeggende: Kent den HEERE! want zij zullen Mij allen kennen, van hun

kleinste af tot hun grootste toe, spreekt de HEERE; want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven, en hunner zonden niet meer gedenken” (Jeremia 31:33-34).

De Geest leert met vrijmacht. Hij onderwijst die Hij wil. Van de Geest sprak Jezus tot Nicodemus in verband met de wedergeboorte: De wind blaast waarheen Hij wil en u hoort zijn geluid, maar u weet niet vanwaar Hij komt noch waar Hij heengaat, alzo is een iegelijk die uit den Geest geboren is (Johannes 3:8). Hij neemt een dwaas en maakt hem wijs tot zaligheid. Hij neemt een arme en doet hem roemen in grote rijkdom, als bezitter van duurzaam goed en gerechtigheid. Hij leert wanneer Hij wil. Daarom moge de bede gedurig opklimmen uit het hart:

En dat Uw Geest mij ware wijsheid leer',
Mijn oog verlicht', de nevels op doe klaren;
Dat mijne ziel de wond'ren zie en eer',
Die in Uw wet alom zich openbaren.

Die zal u alles leren.

Op dit alles moeten wij volle nadruk leggen, want wij zijn zo geneigd eenzijdig te worden en de waarheid te verminken. Wij verheffen zo licht het ene deel boven het andere, zodat het geheel wordt miskend. Alle delen der waarheid onderwijst de Geest. Wet en evangelie. Belofte en voorschrift. Heden en toekomst. Zegen en vloek. Leven en dood. Ook al prijzen de lippen de ganse Schrift, zo wordt toch veelal een groot gedeelte praktisch ter zijde gelaten.

Hier is een Pinksterles om te staan naar onderwijs in alle dingen, gelijk de Geest ons de volle waarheid heeft bekend

gemaakt in de Schrift. In het verbond der genade is niets te vergeefs. Ach, hoe onoplettend zijn wij vaak, hoe traag in het verstaan en ter harte nemen van des Geestes onderwijs. Steeds weer willen wij te rade gaan met vlees en bloed. In welke ongemakken brengen zij zich telkens weer door het zinnen met hun vleselijk verstand. Welk een geduld moet de Geest met Zijn leerlingen hebben. Altijd maar weer moet Hij hen leren dat wie op zijn verstand vertrouwt een zot is, maar dat de wijsheid, die van boven komt, zuiver en vreedzaam is. Die maakt onderworpen en verstandig in doen en laten (Jakobus 3:17).

Door Geestesonderwijs mocht Paulus zeggen: Ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben (Filippenzen 4:11). Door die Geest onderwezen ging Petrus heen van het aangezicht des raads, verblijd zijnde, dat zij waren waardig geacht geweest, om Zijns Naams wil smaadheid te lijden (Handelingen 5:41).

Tenslotte zegt onze tekst van die Geest, die de Vader zou zenden in de Naam van Jezus: en zal u indachtig maken, alles wat Ik u gezegd heb. Het geheugen der discipelen was zwak. Ze vergaten telkens hetgeen hun was geleerd. Ja, het kwam voor, dat zij meenden het nooit te zullen vergeten... en toch! Denk eens aan hetgeen Jezus hun had geleerd over Zijn lijden en sterven en Zijn opstanding. En hoe gedroegen ze zich? Wie hunner sprak met Goede Vrijdag: "Tot zondagmorgen, dan zal Hij verrijzen?" Immers niet één der discipelen. Wel hadden de vijanden Zijn woorden onthouden en spraken: Deze verleider heeft in Zijn leven gezegd, dat Hij na drie dagen zal opstaan en daarom werd het graf verzegeld

(Mattheüs 27:63-64). Dit feit onzer vergeetachtigheid is onze zonde en moge ons diep verootmoedigen. Hoe heb ik het toch kunnen vergeten, dat Hij dit en dat had gezegd? Nee, wij dragen het hoofd niet hoog, ook al mogen wij het wel eens blijde opheffen om te zingen in verbrokenheid des harten: Wij steken 't hoofd omhoog en zullen de eerkroon dragen... door U, door U alleen om het eeuwig welbehagen!

Toch leert ons deze vergeetachtigheid niet alleen het bederf onzer natuur, maar evenzeer prent het ons in, dat wij alléén door genade des Geestes met het woord der beloften Gods kunnen werkzaam zijn in elke weg. Eerlijk gezegd, daar kan ik mij toch oprecht in verheugen, dat ik nu ook in het leven der heiligmaking er geheel buiten val en volmaakt afhankelijk ben van God. Ja, dat is toch goed, dat de Heere ons niets in handen geeft, want het is ons niet toe te vertrouwen. Volkomen van genade leven is mij toch zalig en den Heere verheerlijkend.

Ik moge dan een dwaas blijven en slechts langzaam in wijsheid toenemen, toch zal Hij ons wijs maken tot zaligheid. In onze toename van eeuwige wijsheid blijft Hij de bezitter van alles, want ik kan nergens gebruik van maken, zelfs niet in mijn gedachten laten opkomen (tot eer des Heeren) als de Geest mij niet bedient.

Het is goed, dat wij klein worden gehouden. Waarlijk, ik zou het toch in de dienst van mijn ziel niet anders begeren, want ik gun den Heere, Vader, Zoon en Geest, alléén en alle eer van mijn zaligheid. Ik begeer er niets van, letterlijk niets.

Als Hij eenmaal Zijn onderwijs op deze wereld heeft beëindigd en wij worden bevorderd tot de klasse des hemels, dan

zal de Geest met den Vader en den Zoon eeuwig de ere ontvangen. Dat is afspraak, dat leerde Hij ons beamen! Maar, wanneer nu het onderwijs van Jezus in vergetelheid was geraakt, dan had het zijn nut niet kunnen doen voor de discipelen en de Kerk. Dat mocht niet zijn. Daarom maakte de Geest hen indachtig, deed het opkomen in hunne herinnering, wat Jezus hun had geleerd. Het wil echter ook zeggen, dat zij den zin verstonden en de inhoud der waarheid hen in beslag nam.

Zo werd de weg gebaad voor de Kerk om de evangeliën te ontvangen.

Het is bekend, dat er zeer vroeg in de Pinkstergemeente uitspraken van Jezus schriftelijk werden vastgelegd en dat Zijn uitlegging van het Oude Testament, door de Geest in herinnering gebracht, in omloop kwam als getuigenissen (testimonia) van Jezus. Het onderwijs der apostelen sloot daarbij aan. De Geest leerde hun alle dingen en maakte hen indachtig alles wat Jezus gezegd had. Het is zeer wel mogelijk, dat de perkamenten, waarvan Paulus schrijft aan Timotheüs, die hij moest meebrengen uit Troas, zulke getuigenissen van Jezus bevatten. Wij zien dus de evangeliën en brieven worden in organisch samenhang met het onderwijs van Jezus, gelijk dit onderwijs weer rustte op het Oude Testament en dit nader ontsloot en toepaste.

Deze lering moet worden bewaard in een rein hart. We hebben dus het onderwijs van de Geest niet als een grammofoonplaat in het hoofd, zodat we wel praten en getuigen kunnen zonder de Geest. Nee, zo is het niet. Dit moge elk kind van God toch wel bedenken, dat alles wat niet uit het geloof

is, zonde is en God niet kan verheerlijken (Romeinen 14:23). De Heere wordt alleen verheerlijkt in Zijn eigen werk. Dat moge vanzelfsprekend klinken en misschien een geliefkoosde uitdrukking zijn... maar voordat het vanzelfsprekend voor ons is en blijft! Dan moet de Geest spreken.

Laat toch een kind Gods nooit beproeven zijn lesje op te zeggen. Luister eens naar een praktisch voorbeeld.

Als de kachel dreigt uit te gaan, wat doen we dan? Praten over de koude en nog eens praten, of... brandstof halen? Het laatste toch? Zeker, dan kan het u overkomen, dat u in verlegenheid raakt omdat u den sleutel van de bergplaats niet kunt vinden, of wel tot de ontstellende ontdekking komt dat de voorraad is verbruikt. Nu, dit laatste komt geestelijk niet voor, dat de wijsheid in God zou ophouden of het vuur Zijner liefde zou zijn gedoofd. Wel... ja reken daar maar op, wel komt het voor, dat u de sleutel van de bergplaats niet kunt vinden!

Zo hebben wij de Heere nodig tot en in alles, opdat Hij alleen geprezen worde. Zo onderwijst dan de Heilige Geest wat Christus onderwees en werkt uit en past toe wat Hij leerde. Hoe aangrijpend is dit indachtig maken des Geestes. Een stroom van goedertierenheden overdekt ons en een wolk van getuigen omringt ons. "Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten" (Jeremia 15:16).

Deze bediening van de Geest is middellijk en onmiddellijk. Middellijk, door het lezen van Zijn Woord, niet minder ook de bediening van Zijn Woord in Zijn Huis kan daaraan dienstbaar zijn, zodat het hart is als een gewaterde hof (Jesaja

58:11). Onmiddellijk doet de Geest dit werk der indachtmaking... op eenmaal... als een verrassend God.

Onze bede waakt op in deze ogenblikken:

Kom in veler harte
Wonen met uw Geest.
't Is een huis van smarte,
Ach, tot nu geweest,
Maak het grote Koning!
Tot uws Vaders eer,
Tot een vreugdewoning,
Nu en altijd weer!

Maar ook klimt het lied der verwondering op:

Ik kan het niet bevatten,
Dat God zijn eigen Zoon,
En Geest, met al zijn schatten,
Mij toezond van zijn troon.
God wou zichzelf schenken,
Aan mij, die Hem verliet!
Ik poog het in te denken...
Bevatten kan ik 't niet!

